

تجلی قرآن و سنت در دیوان بوصیری

(به همراه بیان نکات بلاغی)

تالیف: عبدالله پاسالاری

رقیه نعمتی

سرشتاسه	: پاسالاری، عبدالله، ۱۳۵۱ -
عنوان قرار دادی	: دیوان، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: تجلی قرآن و سنت در دیوان بومیری (به همراه نکات بلاغی) /
	تالیف عبدالله پاسالاری، رقیه نعمتی.
مشخصات نشر	: تربیت جام؛ شیخ الاسلام احمد جام، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۰ ص.
شابک	: ۳ - ۵۱۴ - ۲۴۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۳ - ۱۸۰.
موضوع	: بومیری، محمد بن سعید، ۶۰۸ - ۹۶۹ ق.
موضوع	: بومیری، محمد بن سعید، ۶۰۸ - ۹۶۶ ق. دیوان - - قرآن
موضوع	: بومیری، محمد بن سعید، ۶۰۸ - ۹۶۶ ق. دیوان - - نقد و تفسیر
موضوع	: قرآن - - مسائل لغوی
موضوع	: شعر عربی - - قرن ۷ ق. - - تاریخ و نقد
موضوع	: قرآن در ادبیات عربی
شناسه افزوده	: نعمتی، رقیه، ۱۳۵۴ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ پ ۲ / د ۹۰۸ / ۴۳۷۷ PJA
رده بندی دیویی	: ۸۹۲ / ۷۱۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۵۹۸۳۱

انتشارات شیخ الاسلام احمد جام

تجلی قرآن و سنت در دیوان بومیری

مولفان	: عبدالله پاسالاری - رقیه نعمتی
ناشر	: شیخ الاسلام احمد جام
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۰
شمارگان	: ۳۰۰۰ نسخه
چاپخانه	: دقت (خط) ۳۱۲۵۰۵۲
شابک	: ۳ - ۵۱۴ - ۲۴۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸
قیمت	: ۲۵۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و مضمون ناشر می باشد.

تلفن: ۲۲۲۴۴۷۱ - ۲۲۲۵۲۳۸ - ۰۵۲۸

مقدمه:

به نام خدایی که محمد را فرستاد تا بشر سرگردان در امواج سهمگین روزگار را راهنمایی کند، تا بداند چگونه وچی را عبادت کند. نخبگان سرگردان بشر نیز وقتی رهبر بزرگ خود را یافتند در رکاب او قرار گرفتند و قدر طلای ناب خود را دانستند و در راه او جان و مال و احساس خود را فدا نمودند و به قرن های بعد نیز منتقل نمودند تا جاییکه بعدها ادیبان در وصف رهبر خود مدیحه سرایی فراوان کردند که در آنها حقیقت و غلو باهم ممزوج گردید و گاهی عنان را از دست دادند و برخی کلمات را گفتند که از حدود شرعیش نیز تجاوز نمود. این روند کم و بیش ادامه داشت تا اینکه به قرن هفتم رسید قرنی که به قول علماء و ادیبان و مورخین قرن شکوفایی علم و عالم و منابع علمی لقب گرفت. در میان این انبوه، شخصیتی پیداشد که بخاطر اشعار مدحی اش امثال، برده نامش از سرزمین مصر خارج گردید و در اکناف و اطراف عالم از او سخن گفته شد که بعدها مدح ها و نقدهای فراوانی که گاهی به حق و گاهی ناحق بود به سوی او نشانه رفت آن هم به حدی که ما را نیز همچون افرادی که در زندگی بوصیری به کند و کاو پرداخته اند و مشغول نوشتن شده و در صدد فهمیدن علت شهرت وی بر آمده اند، البته از زاویه ایی دیگر کنجکاو نمود. از آنجاییکه بوصیری حافظ قرآن و در تاریخ ادب عربی به شاعر مدائح نبوی مشهور است و بخش اعظم قصائد دیوان وی در مدح نبی اکرم و آموزش قرآن و سنت می باشد ما را بر آن داشت تا آثارش را بررسی کرده و اشعار تاثیر پذیرش از قرآن و سنت را

استخراج نماییم تا ادیبان ادب عربی و عاشقان عرفان و علوم قرآن بتوانند راحت تر به آن دسترسی پیدا کنند. در پایان بر خود واجب می دانیم که از تمام کسانی که در نشر و پخش این اثر به ما مشاوره و ما را یاری داده اند نهایت تشکر و قدر دانی نماییم و امیدواریم که باقیات الصالحاتی برای پدران و مادران و اساتید و تمام دوستان یاری دهنده لیوم لاینفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم قرار گیرد.

عبدالله پاسالاری - رقیه نعمتی

۱۳۸۸/۶/۱۲ برابر با ۱۳ رمضان المبارک ۱۴۳۱ هجری قمری

کرمانشاه

www.ketab.ir

فهرست مطالب

ج	مقدمه:	
۱	فصل اول:	
۱	۱-۱- اوضاع اجتماعی	
۵	۱-۲- اوضاع سیاسی	
۶	۱-۳- اوضاع فرهنگی	
۷	۱-۴- اوضاع ادبی	
۱۲	۱-۴-۲- نشر	
۱۴	۱-۴-۳- مدح	
۱۶	۱-۵- مدایح نبوی	
۱۹	۱-۶- چرا انحطاط؟	
۲۴	فصل دوم: زندگی نامه بوصیری از تولد تا وفات	
۲۴	۱-۲- از تولد تا وفات	
۲۴	۱-۱-۲- نام، لقب و کنیه	
۲۵	۱-۳-۲- کودکی، نوجوانی و جوانی	
۲۸	۱-۲-۳- اخلاق و شخصیت	
۲۹	۱-۲-۴- بوصیری و نقد	
۳۱	۱-۲-۵- عقیده بوصیری	
۳۳	۱-۲-۶- مذهب فقهی	
۳۳	۱-۲-۷- بوصیری و تصوف	
۳۵	۱-۲-۸- تحصیلات و اساتید	
۳۶	۱-۲-۱۰- هم عصران	
۳۷	۱-۲-۱۱- آثار	
۴۰	۲-۲- وجه تسمیه قصیده‌ی برده	
۴۱	۲-۳- برده از منظر مخالفان	
۴۴	۲-۴- شعر بوصیری	
۴۵	۲-۴-۲- اغراض و فنون شعری	

۵۳	فصل سوم: مباحثی پیرامون قرآن و سنت و بلاغت
۵۳	۱-۳- نکاتی در مورد قرآن :
۵۴	۲-۳- اعجاز قرآن
۵۵	۳-۳- استقلال ادبی قرآن
۵۷	۴-۳- تأثیر قرآن در ادبیات عرب
۵۷	۵-۳- بلاغت نبوی
۵۹	۶-۳- سنت:
۵۹	۱-۶-۳- تعریف سنت از دیدگاه فریقین :
۶۰	۲-۶-۳- جایگاه سنت در اسلام :
۶۲	۳-۶-۳- عوامل حفظ سنت :
۶۲	۴-۶-۳- بلاغت و فصاحت پیامبر:
۶۴	۷-۳- نگاهی به تعریف بلاغت و مراحل تکامل آن
۶۸	۸-۳- نگاهی به تاریخ علوم و فنون بلاغت
۷۲	۹-۳- آشنایی با علوم و فنون بلاغت

فصل چهارم

۸۰	۱-۴- اقتباس
----	-------------